

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelșilor 46
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelșilor Nr. 34.
Epistolele
naționale.

Prețuri de vânzare:
Pentru odată 14 fl. — de două ori 24 fl. — de trei ori 36 fl.
20 fl. rëndul cu litere garment

„For legal.”

Sibiu, 8 Februarie r.

Așa spun cei nemulțămîți cu inaugurarea politicii de activitate, că conferința ținută în 10 Ianuarie n. c. aici în Sibiu n'a fost *for legal*, îndreptățit să aducă hotărîrile pe cari le-a adus, prin urmare hotărîrile ei nu sunt obligatorii pentru toți Românii din statul ungăr, ci numai pentru cei întrușiți în acest „conventicul electoral”.

Motivele? Ne spun și motivele. Sunt următoarele: Conferința n'a fost convocată ca conferință *națională*, ci ca adunare *electorală*, ear' convocatorii ei n'au spus că în calitate de membri ai comitetului național o convocă, prin urmare rămâne că au convocat-o ca simpli alegători.

Așa e, nu putem nega. Dar' așa a fost și în trecut, totdeauna. Adece se trece cu vederea, că basă legală pentru organizarea partidului național român n'am avut și nu avem, de cât *legea electorală*. Se dă uitării faptul, că *tote conferințele noastre din trecut pe basă legii electorale s'au ținut, și că tote au fost adunări electorale*. De la această basă legală s'a făcut abatere numai atunci, când comitetul central cu de la sine putere a început a se intitula *comitet național*, în loc de *comitet permanent electoral*, titlu dat din partea conferințelor prime, ceea-ce apoi a avut de urmare dizolvarea comitetului și a partidului.

Dovedim cu acte.

Conferința de la 1881 a fost convocată prin următorul cerculariu al comitetului central:

„Cătră alegătorii români din Transilvania. Comitetul electoral central din Sibiu, emis de cătră conferința generală electorală din 1878, terminându-și lucrările sale preparative, convoca o adunare generală a alegătorilor români din Transilvania pe 12 Maiu st. n. a. c. la 10 ore a. m. la Sibiu. Obiectul conferinței va fi *statorirea atitudinii alegătorilor români față cu alegerile proxime dietale*. Sperăm, că conferința va fi cercetată într'un mod demn de importanța cauzei. Sibiu, în 1 Martie 1881. Comitetul electoral central: Nicolae Popea, president, George Barițiu, secretariu.”

Va să zică, un comitet electoral central, ales la 1878, a convocat această adunare generală, earăși *electorală*, în scopul, ca Românii să-și precizeze atitudinea față cu alegerile. Alt scop adunarea n'a avut!

În ce scop a fost convocată adunarea din anul acesta? Earăși în scopul precisării atitudinii alegătorilor români față cu alegerile dietale.

În ce privință s'a făcut deci abatere de la trecut, și în ce privință s'a păcătuț în contra organizării de partid?

De ce a fost *for legal* adunarea de la 1881, și nu e *for legal* cea din anul acesta, *electorală* și una și alta?

Să ni-se spună mai lămurit, pentru-ca să știm și noi.

Dar' să mergem mai departe.

Procesul verbal despre sedința a treia a conferinței de la 1881 ne spune sub punct 18 că conferința a ales

un comitet electoral permanent de 11 membri.

Adece comitet electoral, nu comitet național!

Acest comitet electoral a convocat apoi conferința de la anul 1884, ale cărei procese verbale sunt dresate astfel:

„Proces verbal al conferinței electorale, ținute din partea delegaților alegătorilor români din Ungaria și Transilvania în Sibiu, la 1 Iunie n. și zilele următoare 1884.”

Conferința electorală a fost deci și această, ca celelalte două premergătoare, — de la 1881 și 1878, — și la punctul 8 în procesul verbal despre a doua sedință cetim, că:

„Conferința prin aclamațiune alege de membri ai comitetului central electoral pe,” etc.

Earăși comitet electoral, nu comitet național!

Trecem peste conferința de la 1887 și 1892, și ne oprim la conferința neținută de la 1896. E de mare însemnătate, pentru-că s'a convocat cu aprobarea și cu cooperarea unora dintre nemulțămîții de astăzi în politica națională română.

Convocarea publică în fruntea „*Tribunei*”, numărul 220 din 5/17 Octombrie 1896, ziar condus pe atunci de dl. Dr. Dăianu, sună astfel:

„Convocare. Stînd în fața alegerilor dietale, basat pe §-ul 104 al legii electorale, prin această convocare conferința electorală generală a alegătorilor dietali români din Transilvania și Ungaria, aderenți ai programului stabilit în conferința generală ținută în Sibiu la anul 1881, pe 24 Octombrie st. n. a. c. la 10 ore a. m. aici în Sibiu. La această conferință generală sunt invitați toți bărbații de încredere desgnați de cătră cercurile electorale. Sibiu, 15 Octombrie n. 1896. Dr. Ioan Rațiu.”

Bine să ne notăm: Dr. Ioan Rațiu, și nimic alta. N'a stat, că în calitate de president al partidului convoca această conferință electorală. Și totuși, ce scria atunci „*Gazeta Transilvaniei*”? Următoarele:

„Odată convocată conferința noastră generală electorală, trebuie să ne încordăm tote puterile și să stăruim, ca să ne putem înfățișa la ea cu totă demnitatea, cum cere interesul nostru și gravitatea situațiunei noastre.”

Va să zică, recunoscută din partea „*Gazetei*” de bună și numai ca „*electorală*” a fost conferința „*noastră*” de la 1896!

Lăsăm, ca cetitorii să-și facă judecata asupra consecvenței „*Gazetei*”, care la 1896 a îmbrățișat cu totă căldura conferința electorală convocată la Sibiu, ear' pe cea din anul acesta a perhorecat-o, pentru-că a fost și ea conferință electorală, în tocmăi ca cea de la 1896, și ca tote cele premergătoare.

O singură fbie românească a fost la 1896, care n'a acceptat de bună convocarea conferinței, „*Dreptatea*” din Timișoara. Nici n'a publicat-o, de cât cu înfățișare și întră mîrșă, rînd de la călcăul fbiei, cu observări, cari au fost combătute în „*Tribuna*” astfel:

„Procedura această a „*Dreptății*” f.ță cu convocarea subscrisă de dl. Dr. Ioan Rațiu, despre care ea bine știe, că este presidentul partidului național, este o procedură, nu numai necuviincioasă, ci și revoltătoare, pentru-că pe lângă lipsa de tact și bun simț ea mai arată și *totala lipsă de disciplină*.”

Förte corect. Este *lipsă de disciplină* a desconsidera o convocare venită de la acela, despre care förte bine se știe, că în ce calitate o adresază, fără a-și mai pune caracterul sub iscălitură.

Bună lecție a dat deci „*Dreptății*”, din Timișoara „*Tribuna*” condusă pe atunci de același domn Dr. Dăianu, care în anul acesta n'a putut primi de bună convocarea la conferința din Sibiu, fiind-că convocatorii n'au spus că în ce calitate o convoca, și fiind că a fost conferință electorală, ci s'a pus pe punctul de vedere al „*Dreptății*”, pe care a combătut-o atât de corect la 1896.

Ei, cum să numim procedura? *Consecvență*, ori *lipsă de disciplină*? Vorba din „*Tribuna*” vechie.

Înțelegem, să se combată activitatea cu argumentele pe cari le-a înșurat dl. Dr. Liviu Lemny în comisiune, și dl. Dr. Tripon în conferință, dar' să se spună, că conferința n'a fost *for legal* îndreptățit să decreteze activitatea, pentru-că a fost o conferință electorală, nu națională, când, după cum arătarăm, tote conferințele din trecut *electorale* au fost, — nu e alta, de cât o mărturisire, pe care lumea e în drept a o explica astfel: Ați făcut lucrul fără noi, prin urmare nu e bun. Adevărat, că tot așa s'a făcut și în trecut, dar' atunci s'a făcut *prin noi și cu noi*, de aceea a fost bun.

Da, așa judecă lumea și — merge înainte.

Criza.

Contele Andrassy a continuat luni și Marți pertractările cu șefii partidelor opoziționale. La ce rezultat a ajuns, nu se știe. Se știe numai, că fracțiunile opoziționale au decis în conferința de ieri, Marți, să rămână și mai departe unite pentru a duce la realizare programul cu care au intrat în luptele electorale. Pe mîine, Joi, sunt convocați în conferință deputații aparținători partidului liberal, pentru a se pronunța și ei cu privire la rezolvarea crizei.

Contele Andrassy va mai da câte odată pe la toți conducătorii de partide, și apoi va merge la Viena, ca să facă raport Maiestății Sale. În cas că nu i-ar succeda să ajungă la înțelegere cu partidele din cari ar pute să-și formeze o majoritate parlamentară, va propune M. Sale să asculte părerea bărbaților mai de frunte ai țerii, întră cari va fi și Kossuth Ferencz. Monarhul va veni apoi la Budapesta, pe la finea săptămânii acesteia, și va rămâne în capitală până la rezolvarea crizei.

Organul de publicitate al partidului popular, ziarul „*Alkotmány*”, crede, că năsuințele contelui Andrassy vor fi încoronate de succes, și că contele deja mîne va merge la Viena cu lista noului cabinet, care va fi cabinet de *coalțiie*, recrutat din partidele opoziționale, deci guvern provisoriu, care

va rezolva aceea ce e mai urgent: budgetul, contingentul de recruți, etc., va face apoi reforma electorală, cu lărgirea dreptului de alegere (reducerea censului), cu arondarea nouă a cercurilor electorale și cu votarea pe comune, și va revizui regulamentul de casă, apoi dieta va fi disolvată și la toamnă se fac alegeri nouă, pe basă nouă legi electorale.

La „Ierarhia Românilor din Ardeal și Ungaria”.

(Urmare).

5. Episcopia Silvașului.

Noii nostri istoriografi și-au pus carul în petri, ca să scotă la ivelă închipuirea lor metropolie a lui Mihaiu Viteazul. Ca să nu lase înainte de Mihaiu Viteazul nici un metropolit în Alba-Iulia, pe toți îi pun ca episcopi ai Silvașului, începînd de la Ioan de Prislop până la antecesorii Genadie, Daniil, Cristofor, Eftimie etc.

Noi însă am arătat mai sus că Mihaiu Viteazul n'a înființat în Alba-Iulia nici o metropolie canonică, ci numai că sub firma lui s'a renovat vechia mănăstire, și s'a zidit din nou biserica catedrală în Alba-Iulia. Am dovedit, că Ioan de Prislop a fost numai egumen în mănăstirea Prislop de lângă Silvaș și a fost prin clierul ardelean ales în scaunul metropolitan din Alba-Iulia în anul 1585, și că întărit prin Sigismund Bathori a plecat încă de atunci din Alba-Iulia și a mers de s'a sfințit de arhieru prin exarchul Ungro-Valachiei, din ceea-ce ese, că el nici un minut n'a funcționat ca episcop al Silvașului.

Antecesorul său, marele arhieriscop și metropolit Genadie, a fost ales prin cler la anul 1579, Kyr Daniil metropolit de Severin și Ardeal la 1577, Cristofor la anul 1574, Eftimie la 1572..., dintră cari nici unul n'a fost episcop în Silvaș.

Dacă noii istoriografi ar pute arăta numai un decret, vr'o singelie, vr'un pomelnic sau vr'un alt semn cât de mic, că acești metropoliți au residat vr'odată ca episcopi în Silvaș, am mai sta cu ei de vorbă. Dar' nimic nu ne pot arăta, ci numai o închipuire încăpățînată, din care deduc închipuire și mai încăpățînată.

Din împrejurarea, că călugărul voiaior Nicodim (pe la anul 1394) ar fi înființat mănăstirea Prislopului în pădurea Silvașului-de-sus, încă nu reese că el a înființat acolo și episcopia Silvașului, după cum nu reese această nici din împrejurarea, că Zamfira a reparat această mănăstire, și s'a îngropat acolo. Zamfira, fiica lui Moise-Vodă, trecînd în Ardeal s'a măritat aci, mai întâiu după Niszoczky, cu care a avut doi copii, pe Ioan și pe Mihaiu, apoi după Keszér István, cu care a avut trei copii, Ana, Pavel și Ioan. Cu puțina ei avere (2000 fl.) s'a așezat în moșia bărbatu-său la St. György-Válya, și a trebuit să 'și crească copiii, ear' dacă cu tote acestea, ca o creștină evlavioasă, a reparat mănăstirea Prislop, ca să fie îngropată acolo, re-

pararea acésta n'a fost așa de imposantă, ca prin acésta să răsără acolo vr'un episcopat, înzestrat cu nu știu ce moși închipuite!!

Admitem, că Knezii cei mulți din țera Hațegului, cari aveau universitatea lor în Hațeg, și mai multe mănăstiri, la Stă Maria, la colții Morii (Malomvia), etc., au avut și preoți ortodoxi, precum au fost la Riușor și la Serel (1398—1426) din familia knezilor basarabi de Riușor, etc., (Famil. nobile, pag. 328), cari au trebuit să aibă și archierei; dar' că acestia au avut reședința lor tocmai în Silvaș, despre acésta nu există nici un document.

S'au arătat în părțile locului unii episcopi mai vechi, precum a fost pe timpul lui Hunyadi un episcop Mateiu care locuia pe la Sebeș (Sas-Sebes ori Caransebes, într' cari cade comitatul Hunedorei, e irrelevant).

Silit de cei puternici, Mateiu trebuia să converteze pe Români la catolicism, dar' nu i-a succés. Apoi vine altul, cu numele Ioan de Capha, pe la anul 1456, care începă a sfinți preoți ortodoxi din ținuturile Hunedorei, Devei și Șoimușului, în a căror reion cade și Silvașul, însă silit să trecă la catolicism, s'a refugiat în Valachia.

Dacă pe aceste vechi reminiscențe s'a basat scriitorul dedicațiunei la Euchologiul din anul 1689, când a titulat pe Genadie II de Metropolit al Bělgradului adăugându-i într' celelalte episcopii sufragane și pe a Silvașului, apoi acela e scusabil. Dar' de la închipuiții episcopi din secl. XVI ai noilor istoriografi nu a putut rezulta o episcopie de Silvaș, și cu atât mai puțin o titulatură a lui Ioan de Prislop, metropolit al Bělgradului, totdeodată și al Silvașului, etc., precum a inventat dl Iorga în „Stefan cel Mare și Mihaiu Viteazul“ pag. 10. (Va urma.)

De la Hunedóra.

Școala română. — Pomul de Crăciun.

— 2 Februarie n.

Tinerimea din Hunedóra a aranjat o petrecere în vara trecută, cu scop, ca din venitul curat să se cumpere cărți de școală, cari apoi să fie împărțite gratuit într' elevii școlii noastre confesionale.

Resultatul material al petrecerii a fost de 188 cor., pe lângă care sumă s'au mai adăugat și alte contribuiri bănești, primite de la spriginitorii școlii.

Cărți de școală, tăblițe, stiluri și ceruse s'au procurat de la librăria arhidieceșană în preț de circa 212 cor.

Cărțile și recușitele trebuincioase s'au împărțit școlarilor în mod sârbătoresc în

prezența credincioșilor bisericei gr. or. române din Hunedóra.

Publicul românesc din Hunedóra convingându-se de sporul ce l' fac școlarii în studii, a hotărât, ca pe cei săraci și silitori să i provadă cu îmbrăcăminte.

În scopul acesta s'a pornit colectă într' Românii din Hunedóra, încasându-se 160 cor., plus daruri speciale de la câteva familii, pe cari îmi voi permite a le înșira mai jos.

Așa am avut și noi Românii hunedoreni bucuria de a face „Pom de Crăciun“ pe sâma băieților silitori și săraci de la școala noastră confesională, cari sunt chemați azi-măne să formeze viitoare generație a hunedorenilor.

Hainele și celelalte daruri s'au împărțit în prima zi de Crăciun, după sfîta liturgie, în biserica noastră, fiind de față peste 500 ômeni.

Părintele protopop Păcurariu a ținut o cuvântare potrivită și acomodată împrejurării, ear' corul școlii, sub conducerea inv. Ludu, a cântat mai multe bucăți frumoase, legate de însemnătatea zilei. A urmat declamația unui elev, compusă a nume pentru ocazii dacestea.

Domnul inv. Andrei Ludu a mulțumit, în numele școlarilor, pentru jertfa ce inteligența și poporul român din Hunedóra a adus-o pe sâma băieților lipsiți, îndemnând pe școlari să fie cu recunștință față de binefăcătorii lor.

În fine dna Amalia Buda felicită corul didactic pentru zelul neobosit ce și-l'a dat, spre instruirea copiilor în cântări și în studii.

Împărțaiți au fost cu haine, păpuși, cârpe, etc. 40 elevi și eleve.

Pentru împodobirea „Pomului de Crăciun“ au donat:

Familii: G. Dănilă, Vasile C. Osavadă, Nicolae Macrea, Avram P. Păcurariu, Nicolae Dima, Petru Nicodă, Nicolae Rmăș iun., Nicolae Stoichiță, Simion Chirca, Smit Feri, Neumann Salamon, și dd, Romul Dima și Gustav Spörl.

Bani pentru cumpărarea hainelor etc. au binevoit a da următorii: „Reuniunea fam. rom.“ 50 cor., „Agricola“ 10 cor., Dr. G. Dubleş 10 cor., Amalia Dima 5 cor., Avram și Maria Păcurariu 4 cor., Elisaveta Dănilă 4 cor., Amalia Buda 5 cor., Maria Nicodă 5 cor., Ana Macrea 4 cor., Elena Tulea 5 cor., Victoria Osavadă 4 cor., Amalia Perk 4 cor., Anica Dima, Maria Mosora, Sofia Rimbaș, Valeria Popovici, Maria Albu, Veronica Vinolea, Tița Vlad, Crișca Smit, Maria Fercașu, Ana Tat, Elis. Clontea, Elis. Popescu, Letiția Dima, Veronica Keller, Maria Bretean, Sofia Chirca, Anica Dancu, Săfta Radoiță, Mina Cor, Cornelia Mușă, Susana Mășay, Dr. Aug. Dragita, Sofia Stoichiță, câte 2 cor., Maria Timar și Maria Ludwig, câte 1 cor.

Special au dat câte un rând de haine următoarele familii:

Familia protopopului Ioan Popu, familia directorului Vasile C. Osavadă și familia prietariului Nicolae Dima.

Dee Dzeu, ca munca începută să fie continuată și în viitorul, că-i muncind pe calea apucată, vom pute crește o generație folositoare bisericei și neamului nostru.

Nima.

NOUTĂȚI

La colecta pentru catedrală, a mai contribuit o anonimă evlavioasă cu 200 corône. Dumnezeu să-i primescă jertfa.

Încă un deputat român. Ni-se scrie din Baia-mare, că deputatul ales în cercul Lăpușului-unguresc, dl Alexandru Papp, jude de tablă, încă e Român. A fost ales într' cu program guvernamental. Am avea deci 9 deputați guvernamentali și 7 naționaliști. N'ar pute ore și guvernamentali, după ce nu mai sunt guvernamentabili, aflându-se în minoritate față de opoziție, să trecă încă într' naționaliști și să formeze un partid împreună, partidul român?

Sedintă publică. Societatea de lectură „Ioan Popasu“ a tinerimei studioase de la institutul teologic-pedagogic diecesan din Caransebes aranjă o sedintă publică Duminică la 30 Ianuarie (12 Febr.) 1905 în sala mare a hotelului „Pomul verde“. Începutul la 8 ore sêra.

Programul e următorul: 1. „Psalmul XXI“, de I. Vorobchievici, cântat de corul societății. 2. „Jertfele împăcării“, poesie de G. Coșbuc, predată de Petru Ode, cl. c. II. 3. „Cari sunt cauzele, că atât de puțini ômeni sunt fericiți și pe ce cale vom dobândi fericirea“, disertațiune de Ioan Sor asiu, cl. c. III. 4. a) „Dace-m'aș“, b) „Dulce cântec de durere“, melodii populare, aranjate de A. Sequens, cântate de corul societății. 5. „Păpicașu nașului“, poesie de V. Vlad-Delamarina, predată de George Săcoșan, ped. c. III. 6. „Nebunul“, poesie de G. Coșbuc, predată de Pantilimon Ardelean, cl. c. I. 7. „Ceasul rău“, de I. Vorobchievici, cântat de corul societății.

Bal în Blaj. În ziua de Trei-Sfinți (la 12 Februarie n.) se va ține bal filantropic în sala „Hotelul Univers“ din Blaj. Venitul curat este destinat pentru „Fondul studenților morboși“. Începutul la 8 ore sêra. Sîprasolvirile se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe cale ziaristică.

Dividenda Bancei austro ungare pe jumătatea a doua a anului 1904 (ai 51-lea coupon de dividendă) e 40 corône.

O întreprindere rentabilă. „Loteria de clasă reg. ung. privilegiată“ a realizat în anul 1904 profit net în sumă de 1,495,208 corône, ear' profitul brut a fost de 5,034,026 corône, — și într'egă acésta sumedenie de bani a eșit din purga naivilor doritori de a se îmbogăți repele, prin losuri. Societatea arăndătoare a „loteriei“ plătește statului arăndă anuală de 2,662,000 corône. Capitalul social e 3,600,000 de corône în 7200 acții à 500 corône. Dividenda anului 1904 a fost 122 corône la o acție (24 2/3%).

Guvernator al Bancei austro ungare e numit de nou Dr. Leon Bilinszki, guvernatorul de până acum, căruia — cum raportează fôia oficială — M. Sa i-a esprimat totodată înalta Sa recunștință pentru serviciile aduse până acum în interesul băncii și n' al cauzelor comune.

Gorkij — nu e liber. Ziarul „Berliner Lokalanzeiger“ raportează pe baza informațiilor primite de la corespondentul său din Petersburg, că Max'm Gorkij încă și acum e în arest. Știrile din zilele trecute despre eliberarea lui au fost deci premature. În același timp ziarul „Petit Parisien“ raportează că generalul Trepov ar fi spus corespondentului său din Petersburg, că asupra sorții lui Gorkij nu s'a hotărât încă nimic, dar' e probabil că va fi judecat la tribunalul civil, nu militar.

Wolffing — cetățean elvețian. Archiducele Leopold Ferdinand, care înainte cu circa doi ani renunșase la titlul și rangul de archiduce pentru a se pute căsători cu actrița Vilma Adamovici, luând nume Leopold Wolffing, zilele acestea a primit cetățenia elvețiană.

Fulgere în timp de érnă. Prin unele părți ale Bhorului s'a vizut zilele trecute un rar fenomen cereșc. După timp noros împreunat cu ninsore grea cerul nord-vestic timp de circa un pătrariu de ôră a fost luminat de fulgere, cari se repetau la intervale de câte un minut. La Oradea-mare curentul luminării electrice nefuncționând ch ar pe timpul fenomenului și astfel orașul fiind în întunerec, lucirea fulgerelor prezenta aspect fôrte frumos.

Pentru valorisarea industriei de casă. Reuniunea economică a agricultorilor din sudul Ungariei („Ökvidéki Földmvelők Gazdasági Egyesülete“) a hotărât să cumpere de la membrii săi articoli de industrie de casă spre a i valorisa mai departe. Asemenea și reuniunea economică timșană („Temesmegyei Gazdasági Egyesület“), care a hotărât să înființeze în Timșóra o secție pentru valorisarea articolilor de industrie de casă.

Turburările din Rusia, cauzate de greva lucrătorilor, cari — cum se știe — pretind și drepturi politice, n'au încetat încă pretutindenea. Deosebi în Varșovia se repetă mereu ciocnirile sângerose, chiar și în cimitieru, cu ocaziunea înmormântării celor căzuți în ciocnirile anterioare. Situația mai e apol sgravată și prin jefuirile comise de plebea nelucrătoare, care uând de ocaziune fură și jafuiește case și prăvăli, și contra cărora lucrătorii greviști proced fără nici o crutare. Astfel, cum se raportează ziarelor din Cracovia, Duminică lucrătorii socialisti au atacat trapele cari arestaseră o cetă de jefuitori, strigându-le că sunt complice ale jefuitorilor, că împușcă și ucid pe lucrătorii einștiți, cari înăși trebuie să-și spere reputația față cu nelegiuirile comise de plebea jefuitoare sub firma grevistilor. Au smuls apoi de la trupe pe cinci jefuitori, pe cari i au spânzurat de stâlpii felinarelor. — Greve nouă au eropt în mai multe orașe din districtul Czarn, apoi în districtele Petricau, Calis, Radon, Lublin și Suwałpi, în orașul Dombrovo, de la granița germană, au parte la grevă chiar și elevii academiei montanistice de acolo, pretinzând ei ei, asemenea studenților din Varșovia, limba de prelegere polonă. Duminică s'au întemplat deja și acolo ciocniri într' greviști și milipe, fiind împușcați și răniți 1500 de înși.

FOIȘORĂ

Lucruri din mâna femeilor române.

— Recensiune din „S. D. Tagblatt“.

Sunt cam 30 ani, de când expoziția generală din Viena a atras pentru întâia-ôră atențiunea asupra industriei de casă a popôrelor din monarhia austro-ungară. Până atunci s'a dezvoltat mai mult tainic, de aceea ivirea ei în publicitate a produs suprișă generală. Cine ar fi și putut aștepta să iese din mâna greșie a țărâncii lucruri atât de artistice, cari să satisfacă celor mai înalte pretenții estetice?

Acceasi suprișă deștepta și arta poporă'ă română și în sufletul cercetătorilor expoziției aranjate în Sibiu în toamna anului 1902 din partea „Reuniunii agricole române, în sala de la „Gesellschaftshaus“. Aci putea ori-cine vedé, admira și înțéa, pentru-că broderiile și țesăturile românești după frumșea și perfecția esecutării, după variația și tehnica sânetoșă puteau emula cu ori și ce lucrare de asemenea natură.

Mulțumită se cuvine susnumitei reuniuni, că a încredinșat pe profesorul Deme-

triu Comșa cu adunarea și publicarea acestor ornamente textile. Opul pompos, lucrarea obositore de doi ani, a apărut, și pentru asta se pôte felicita profesorul Comșa! Sprîjinit de soția-sa înzestrată cu simț artistic, lăsa să se brodeze și țese de țărânce române după mustre alese și apoi puse să se pregătescă reproducerea cele mai escelente.

Albumul („din ornamentica română“) cuprinde 40 tabele în mărime 44 × 33 centimetri, pe cari sunt tipărite în colorii 284 de mustre din 20 comitate și cam 100 sate. Explicările fôrte prețioase și introducerea, care pôte avé pretenția de a fi și de valôre științifică, sunt pregătite de editorul profesor Demețriu Comșa.

Colecția se începe cu broderii, albituri, cărora mai ales românce le consacră o deosebită îngrijire. Pentru Român cămașă frumos brodată este cel mai frumos ideal de îmbrăcăminte femeieșcă și țărânce ține fôrte mult la înfrumșetarea bogată a cămeșei, chiar acolo, unde printre Români locuiesc alte popôre, căci un proverb românesc zice: „Dacă fîica ta se rușinează de cămașă sa, atunci curînd te vei rușina și tu de vestimintele ei de mătăsă“. Trăsurile înguste și pompoșe, de colorie predominantă galbină sau năgră, dar' înfrum-

șetată și cu mătăsă vînată, roșie, verde și cu fire de aur, îngădesc grumazii și se estînd preste piept și măneci. Ele sunt așa de artistice eusite în țărâza de in, în formă atât de stilată, nobilă și frumôșă, ca și ând s'ar fi produs sub ochii Mediceilor în Florența și nu ar fi produsul țărâncei române, a cărei loc natal nici după nume nu e cunoscut în Europa vestică.

Broderia, de-și bogată în variație și felurită, e legată de fire de țesut, de aceea se întrebunțéază exclusiv ornamente geometrice și liniare. Unde apar motive vegetale ori chiar animale, influința străină e sigură; dar' acésta e o aparință numai fôrte sporadică. Pe cînd trupinele de popôre din Europa vestică și-au pierdut de mult ornamentele tradiționale parte prin comerțu cu popôrele vecine, parte prin modul de viață schimbat, la Români s'au păstrat nefalsificate înfrumșetările străvechi. Noi o urmă nu e în ornamentica română de schimbările în cursul veacurilor la artele plastice (cultivătore). Din contră s'au păstrat în forma lor originală din timpurile străvechi și ne reamintesc în predominarea formeii lor vechiul Egipt și Asiria.

Precum în broderii, așa și în țesăturile

eto, țesute în reșebul ei primitiv, cum sunt cărpele, șurtele etc., ține româncea la tradițiile vechi, adecă: ea întrebunțéază și aici numai ornamentica geometrică, dar' ea totuși pricepe și în astea să inventeze și să vîrasă nouă mustre. Albumul dă pilde escelente și despre asta, și ca contrast al acestor mustre naturale, și de fin' simț profesorul Comșa lasă să se reproducă și unele modele nouă, flori naturale cari apar cu totulul fără gust și nu corêspund tehniceii. Ele sunt adause la colecțiune ca un exemplu de avertisment și au o influință așa de respingătore, în cât profesorului Comșa mai că i-să pôte aduce mulțumită pentru aceea.

Ca e drept, țărânce, cu sîmul ei rănșos artistic, e scutită de atari aberațiuni în gust, dar' învătătore de la sate, care și-a însușit la oraș o semicultură în afaceri de gust, va fi adusă prin atari exemple pe calea adevărată. Ea va învêța să judece, că e a ei problema de a păzi și păstra modelele naționale.

Astfel opul prof. Comșa are și o valôre pedagogică. Dar' și pentru industria textilă e de fôrte mare preț, de-o-că conține o mulțime de motive nouă, și pe dată ce va apăré și textul german, își va afla

Pentru prăsirea vitelor de rasă ungară. Reuniunea economică din Kecskemét a hotărât să înființeze pe pusta Bugac din hotarul comunei o pepinieră pentru prăsirea vitelor de rasă ungară (slbă), spre a contrabalansa cuprinderea de teren a vitelor de rasă apusă.

* „Milionarul”... Pierpont Morgan, vestitul milionar din N. York, în una din zilele trecute egând la preumblare cu automobilul, a călcat o femeie bătrână, care n'a putut să se ferească repede din calea trăsurii. Bogătoarul a dat ordin mașinistului să mână mai departe, fără să-i pese de nenorocirea femeii. L'a luat însă la gônă un polițist și ajungându-l a arestat — pe mașinistului, ear' mulțimea publicului, care se adunase în jurul femeii sticleite și apoi alergase și el după trasură, era să facă judecata scurtă milionariului, care numai prin intervenția polițistului a scăpat teafăr.

* Osândit pentru îndemnare la emigrare. Tribunalul din Budapesta a osândit pe șeful administrației zărilor „Népszava” la amendă de 30 corone pentru că a publicat un ins rat (anunt) al societății de navigațiune F. K. et Cp. din Hamburg cu conșpectul curselor pe cari vapoarele societății le face între Europa și America și cu taxele de călătorie.

* Turn prăbușit. Turnul bisericii din Szentmárton (în comita ul Sopron) s'a prăbușit Sâmbătă, sfărâmând coperișul bisericii și căzând cu elopote cu tot în podșorul organelor, pe care încă l'a demolat. A fost noroc că pe timpul prăbușirii nu era nimeni nici în biserică nici în jurul bisericii. Paguba se urcă peste 50.000 de corone.

* Morte cumplită. O copilă de doi ani a comerciantului Savits din Budapesta jucându-se în jurul cuptorului a ajuns cumva să tragă de pe el o oia cu apă turbinte, care s'a resturnat apoi pe ea, arzându-i întreg trupul așa de cumplit, în cât după chinuri de o noapte a murit.

* Din primejdie — în morte sigură. Cu ocaziunea grevei lucrătorilor din Rga mulțimea voini să se refugieze din fața atacului mișcării (cu foc de linie) a luat-o la fugă peste ghiata riului Dna spre a trece la țărmul celelalt. Pe la mijlocul riului era însă o mare apăsătură, în care foarte mulți dintră ei cari fugiau de primejdia împușcării și-au aflat mărtașă căzând în riu și fiind duși de valuri pe sub ghiată. Panica și învâlmășia era așa de mare, în cât oșii cari fugiau în urmă abia într'un târziu au observat primejdia ce i aștepta la mijlocul riului.

* Tinerimea școlară și adultă din Gales invita la producțiunea ce o va aranja Sâmbătă în 29 Ianuarie st. v. 1905 (în presăra hramului școlar Trei sfinți Ierarchi) cu următorul program. I. a) „Ca o zi de primăvară”, b) „Mărtea vităză”, coruri de copii. II. „Domnul Mircea”, cor de copii. III. „Carul cu boi”, cor de copii. IV. „Ședătoarea”, piesă teatrală, de Dumitru Lăpădat. V. „Săracie lucie”, comedia într'un act, de I. Vulcan. Cîntă comună. Joc.

Oficială.

Veneratul Consistoriu arhiepiscopescan așteptă răspuns urgent în afacerea tiparirii cōlelor pentru protocolul bunei învairi la nr. 12.664/904.

Locul acest op în fi-tare muzeu industrial și în fie-care școlă de specialitate textilă.

Dacă la convorbire asupra unei atari publicațiuni în prima linie ne gândim la urzitorul spiritual, atunci de altă parte nu trebuie uitat nici institutul de artă, care a luerat acest op pompos, care pōt fi socotit între cele mai frumoase din Ungaria. Exe-cutarea în 40 tabele colorate face opōre institutului de arte Jos. Drotleff, ceea-ce de sigur va fi pretutindenea recunoscut. Teh-nica de reproducere grozav de fină a dat posibilitatea de a se reda modelele în formă perfectă, și e de tot îmbucurătoriu, că asta s'a întâmplat în un institut din patrie. Încă și mapă, atât de originală și desăvîrșită în gust, în care se află tabelele colorate, e luerată în Sibiu la firma renumită și cunos-cută Francisc Neuzil, compactor. E. S.

Teatrul orășenesc.

Mercuri (8 Febr): „Nachtsyl” dramă în 4 acte, de Maxim Gorky — Joi (9 Febr): „Der Athlet”, dramă în 3 acte, de H. Bahr. 300 franci lunar pōt câștiga fie-cine prin vîndarea de încântătoare nouăți artistice. A se adresa la: Pennellypes Co., Milano (Italia).

Studiu din sfera iconografiei orientale.

De Dr. Miron E. Cristea.
(Urmare).

Lumina electrică în usul bisericesc.

Cel mult la locurile indicate mai sus trebuie susținută din punct de vedere istoric lumina de cēră și unt de lemn.

Incolo însă se pōte folosi lumina cea mai curată, produsă de curată, mistica și de mintea omenescă nepetrusa *putere electrică*.

Pe cât e de curată cēra și lumina ei de rituală, mult mai curată și mai igienică este lumina electrică; ear' din punct de vedere ritual și simbolic electricitatea pōte corăspunde mai tare spiritului nostru bisericesc, căci luminile de cēră sunt mai mult de cât electricitate „*lucruri de mîni omenesci*”; ba putem zice că — după firea ei nepetrusa nici chiar de scrūtările învțăților — electricitatea apare și este mai mult o *putere dumnezească*.

Insușirile cerei le intrunește electricitatea în măsură potențată; chiar și ea se consumă, numai cât consumarea ei nu se pōte vedea cu ochii, ci se pōte numai măsura cu electrometrul.

Chiar și popōrele vechi atribuiua această gigantică putere a electricității celui mai mare zēu al lor, lui *Iupiter Tonans*, pe care îl înfățișă cu fulgerile în mână.

Unii cred chiar, că preoții de-ai templului lui Solomon cunoșteau electricitatea, și prin descărcarea unui fel de baterii, umplute cu electricitate atmosferică, opriau intrarea celor nesfințiți în templu. Această afirmare însă se basază pe știri mai dubii și nesigure.

Este posibil, că tocmai prin electricitate a fost produs focul ce l'a trimis Dzeu prorocului Ilie, ca să aprindă rugul de jertfă și să arete mulțimii pe adevărul Dzeu, făcend de rușine pe zeii lui Vaal.

Introducerea electricității — după a mea părere — nu pōte fi neplăcută lui Dzeu, în casa căruia voim a o aplica, și deci nu pōte fi contrară spiritului, bine înțeles, al bisericii noastre ortodoxe.

În bisericile apusene am vădut de multe-ori și chiar folosindu-se gaz, și alte soiuri de substanțe, cari produc lumină.

În multe biserici rusești și încă în cele mai monumentale este deja introdusă electricitatea.

Amintesc la locul acesta biserica *Sfintei Sofii*, una dintre cele mai mari de la Kiew (Rusia), care este preste tot iluminată electric; ear' în biserica *Sfântului Vladimir* tot de-acolo, terminată la 1896, atât policandrele cât și feșnicele și chiar și unele candelă, sunt întocmite pentru lumină electrică. Numai candelăle din fața iconostasului cuprind unt de lemn curat și lumină de cēră.

În catedrala *schimbării la față* din *Petersburg* este introdusă lumina electrică până și în altariu. În această biserică se află cele mai grandioase policandre și tōte sunt luminate cu electricitate. Crucea de de-asupra catapetesmei, în mărime aprōpe de un metru, este din sticlă și în lăuntrul ei se aprinde lumina electrică. Slobozind curentul electric în tōte candelăle etc., interiorul bisericii apare într'o feerie grandioasă.

Electricitate este iluminată în *Petersburg* și așa numita *catedrală de Cazan*.

Între bisericile de la *Petersburg* mai aflăm introdusă electricitatea și în *catedrala Ismailov*. Și aici crucea de de-asupra iconostasului este din cristal, în care — dacă se aprinde electricitatea — crucea întrăgă apare ca o cruce de flacări lucitoare.¹⁾

Lumina electrică se mai află și în unele părți din *biserica lui Christos Mântuitorul de la Mosca*, una din cele mai mărețe biserici rusești, terminate la 1883 (costă 45 milioane de ruble), și anume policandrele cele mari de metal în valōre de 30—40 mii de ruble sunt electric iluminate.

Am vădut lumina electrică introdusă în admirabilele biserici rusești de la Carlsbad și Viena. Preste tot în bisericile rusești mai frumoșe și de la orașe mai însemnate s'a introdus electricitatea.

Și în Sibiu frumșica bisericuță romano-catolică de la mănăstirea franciscanelor este iluminată cu electricitate. Asemenea biserica romano-catolică din piața Murăș-Oșorheiului; ear' în biserica din *Lina* s'a introdus jocul de clopoței electrici, care și asupra Majestății Sale împăratului și regelui Francisc Iosif I. a făcut nu de mult impresie plăcută.

Ba chiar și biserica ortodoxă română a acceptat în zilele din urmă această salutară inovațiune, admițend să se introducă lumina electrică în biserica admirabil restaurată de la mănăstirea din Sinaia, carea cu mari ceremonii rituale a fost sfințită a doua zi de Rusalii 1903 de către I. P. S. metropolitul-primat al României *Iosif Georgian*.

Făcend eu două zile studii de iconografie și ornamentare internă în acea biserică, am avut ocaziune să aprind tōte luminile electrice și să mă conving de efectul admirabil ce l' produce mai ales sēra. Unele feșnice cu câte 7 brațe sunt imitațiuni de lumină, în cât dacă nu ți-se atrage anume atențiunea, nici nu observi că *electricitatea* produce lumina.

Multe pere electrice sunt aplicate la locuri de unde nu se vād; se vād numai razele de lumină, ce se reflectă pe diferitele picturi de pe boltituri. Aici au purces încă cu 6re-care sfielă în această direcțiune. Fiind primul cas, au aplicat deocamdată lumina electrică mai mult pe sub niște parcame, unde nu se vede, și în corul cāntăreților.

În călătoria făcută cu scopul de a studia iconografia și întocmirile interne a celor mai frumoșe biserici orientale române, am avut ocaziunea de a confera în privința iluminării bisericilor cu mai mulți clerici români înalți. Unii sunt contra introducerii acestei lumini, conduși de spiritul conservativ, care în general

¹⁾ Vezi opul „Călătorie în Rusia” de arhimandritul *Nifon Popescu*, de la Sinaia, București, 1903.

și în fond luat e bine să domineze în afacerile bisericești, și basați pe usul vechiu, pe care cu caprițiu îl susțin, fără a l' putea apăra. Cu deosebire părintele Nicolae D. *Cesarescu* de la biserica Domnița Balașa și president al spiritualului consistoriu de la București este mare aderent numai al luminei de cēră și unt de lemn, de-și efectul lor rău tocmai la Domnița Balașa este destul de evident, și de-și trebuie să recunoscă, că cele mai multe lumini ce se ard în biserici, nu mai sunt de cēră, ci din materii falsificate.

Am atins această chestie și la Inaltpreasfințitul metropolit-primat de la București *Iosif Gheorghian*, în convorbirea, ce cu multă afabilitate a binevoit a m' acorda. Inaltpreasfinția Sa a aprobat vederile, atinse de mine n cele de mai sus, și nu s'a arătat de loc contrar al acestei innovări, care absolut nu atinge fondul credinței noastre ortodoxe.

De ce dar' — pe lângă susținerea unui număr mic de lumină din cēră curată pe prestol și de câteva candelă cu unt de lemn — n'am putea folosi incolo și noi lumina cea mai curată: *electricitatea*?

Mai ales un candelabru frumos întocmit cu pere multicolore și acățat la mijlocul cupolei celei mari, ar da o lumină feerică și ar face o impresie grandioasă și dumnezească din tōte punctele de vedere.

Pentru această nimenea nu ne va putē face imputări juste și basate, de reformatori în răcăire, căci o asemenea inovație nu alterază întru nimic fondul ritului și al credinței noastre ne-strămutabile, ai cărei cei mai smeriți și mai convinși robi ne mărturisim a fi.

Consistoriul arhiepiscopescan ortodox român din Transilvania (Sibiu) — acceptând aceste vederi — a decis în ședința sa plenară de la 17 Novembre 1903 introducerea luminei electrice în noua sa catedrală.

Un candelabru frumos aurit va arde în mijlocul năiei sub cupola cea mare.

Acesta poșede 70 lampe à 10 lumini și 6 lampe à 16 lumini, tōte întocmite în forma luminilor = 76 perișore.

În celelalte părți ale internului sē fixēză:

4 feșnice de pārete cu câte 3 brațe și lumină = 12. Aceste se fixēză în cele 4 semicolōne din cele 4 părți ale năiei. Perele acestora au forma flacării. — De-asupra celor de lângă frontariu mai vin așezate:

2 globuri cu câte 3 brațe à = 6 lumini
2 candelabre cu câte 3 pere = 6, se fixēză în corul cāntăreților
8 globuri „ „ 2 „ = 16 în empoarele laterale
4 feșnice „ „ 2 „ = 8, sunt la intrarea principală
4 „ „ 1 lumină = 4, la intrările secundare
În altariu 2 lumini, lângă chivot
În antișambră sunt 6 lumini
În suteran și turnuri vr'o 10
Dinaintea bisericii are 2 lampione mari cu câte 3 lumini = 6.

Pe lângă acestea mai sunt o mulțime (50) de lampe electrice aplicate de-asupra pāreanilor de sub cupola principală și din jurul internului, menite a arunca reflexul de lumină asupra icōnei lui Pantocrator și a cetelor îngerești din cupolă și asupra celorlalte chipuri de pe boltituri. De tot vor arde la 200 lampe cu o putere de câteva mii de lumini.

Revista bisericescă „*Candela*” din Cernăuți reproduce în nr. 9/903 acest capitlu, făcend-u-i următōrea introducere: „Zidindu-se în timpul de față o biserică catedrală gr. or. română în Sibiu, a fost esmis de Consistoriul arhiepiscopescan din Sibiu consilierul *Dr. Miron E. Cristea*, ca să studieze pictura bisericilor ortodoxe din diferite părți. Pe basa esperiențelor și studiilor făcute, *Dr. Cristea* recomandă cu tōtă căldura introducerea luminei electrice în biserică, pentru-ca astfelu sē pōtă fi conservată pictura. Din interesantul raport supus în privința acēsta estragem după „*Telegraful Român*” următōrele.”

Chiar și din faptul reproducerii întregului meu articol se pōte deduce, că cei grupați în jurul valorōsei reviste încă admit electricitatea în biserică, aprețind motivele cuprinse în el.

Ctitorii sau patronii.

Cele mai multe biserici, mai ales din România și și din Bucovina, etc. au fost întemeiate și provēzute cu de tōte de cătră domnitori, boieri, conți, baroni, comercianți avuți și evlavioși; în deosebi cele de la orașe și localități mai însemnate. Această faptă creștină dă întemeietorului și urmașilor lor dreptul de patron.

Acest drept se basază pe novela nr. 123¹⁾ a împăratului Iustinian.

Patronatul este împreunat cu anumite îndatoriri, privitōre la susținerea parohului, a edificiului bisericesc, etc., dar' și cu anumite drepturi ce privesc instituirea feșelor bisericești și eventuala lor disciplinare, administrarea averii bisericești etc. De asemenea are patronul și familia sa un loc de frunte rezervat în biserică, are să fie pomenit la slujbe, și să 'și zugrăvēcă portretul sēu și al familiei împreună cu insigniile ei în interiorul bisericii; ear' pe un pārete din afară sē fixeze o tablă comemorativă cu inscripție potrivită și cu numele.²⁾ (Va urma).

¹⁾ Cine se interesează mai de aprōpe de acest obiect, cētēcă „Patronatul în biserica ortodoxă din Bucovina” de *Dimitriu Dan*, paroh în Straja; în „*Candela*” 1903.

²⁾ În biserica din Sibiu, numită „*din grōpă*” acēsta inscripție este în interior, pe arcul de deasupra tēmplei.

Raportul direcțiunei a cassei de împrumut și păstrare „Economia” din Cohalm pentru anul de gestiune 1904.

Onorată adunare generală!

Presentându-Vă socotelile încheiate pe anul al II-lea de gestiune al institutului nostru și privind asupra operațiunilor înșirate mai jos, cu bucurie trebuie să constatăm, că aproape toți ramii operațiunilor — cu totă concurența ce a avut să înfrunte institutul nostru — a luat un avânt îmbucurător, o dovadă despre necesitatea înființării institutului nostru. Sporirea acesteia se datorește de o parte spriginului publicului nostru și a frun-
tașilor acestui ținut, ear' de altă parte însuși institutului, care a servit publicul totdeauna prompt și într-ă cele mai culante condițiuni.

Căștigul curat realizat în decursul anului expirat 1904, pôte că se va păre mic în raport cu multe operațiuni efectuate. Dacă vom considera însă, că institutul nostru a dat împrumuturi cu interese modeste, luând proviziuni și mai modeste; apoi că darea institutului a crescut în anul expirat la suma de K 1059 70 pe lângă salare și spese de K 2007 03 și în fine, dacă vom considera că am achitat toate spesele de fondare cu K 823 60, vom afla că profitul curat de K 5415 80, adevărat aproape dublu ca în anul trecut, este destul de mulțămitor. Dacă cu toate acestea nu Vă propunem ridicarea dividendei pentru acuma, o facem pentru-că dorim ridicarea fondului de rezervă, care este tot al Dvôstre și care garantează întărirea institutului.

Trecând acum la afacerile strîns interne ale institutului, Vă raportăm că acestea s'au împlinit cu stricta observare a statutelor și a concluderilor valide ale direcțiunei.

Lăsăm acuma să urmeze datele statistice referitoare la starea și circulațiunea diferiților ramii de operațiune.

I. Depuneri.

Starea la 31 Decembre 1903	K	40.424 76	
In anul 1904 s'au depus	n	130.609 88	
Total	K	171.034 64	
S'au ridicat în 1904	n	40.594 46	K 130.440 18
Starea la 31 Decembre 1904			
Creștere K 90.015 42.			

II. Escompt.

Portfelul la 31 Decembre 1903	K	49.351 50	
In anul 1904 s'au escontat	n	249.302 50	
Total	K	298.654 —	
In anul 1904 s'au achitat	n	170.960 50	127.693 50
Starea la 31 Decembre 1904			
Creștere K 78.342.			

III. Imprumuturi hipotecare.

Starea la 31 Decembre 1903	K	31.705 —	
In anul 1904 s'au acordat	n	40.930 —	
Total	K	72.635 —	
In anul 1904 s'au replătit	n	4.087 —	68.548 —
Starea la 31 Decembre 1904			
Creștere K 36.843.			

IV. Imprumuturi pe obligațiuni (cu caventi).

Starea la 31 Decembre 1903	K	15.157 —	
In anul 1904 s'au acordat	n	26.308 —	
Total	K	41.465 —	
S'au replătit în anul 1904	n	6.405 —	35.060 —
Starea la 31 Decembre 1904			
Creștere K 19.903.			

V. Credite cambiale cu acoperire hipotecară.

Starea la 31 Decembre 1903	K	8.100 —	
S'au acordat în anul 1904	n	12.000 —	
Total	K	20.100 —	
S'au replătit în anul 1904	n	3.900 —	16.200 —
Starea la 31 Decembre 1904			
Creștere K 8100.			

VI. Reescont.

Starea la 31 Decembre 1903	K	5.700 —	
In anul 1904 s'au reescontat	n	106.820 —	
Total	K	112.520 —	
S'au răscumpărat în 1904	n	68.370 —	44.150 —
Starea la 31 Decembre 1904			

VII. Circulațiunea cassei.

Starea la 31 Decembre 1903	K	3.257 88	
In anul 1904 au intrat	n	466 821 09	
Total	K	470.078 97	
Au ieșit în anul 1904	n	469.166 12	912 85
Starea la 31 Decembre 1904			
Totala circulațiune K. 1.160.918 29.			

După acestea avem onóre a Vă presenta distribuirea profitului curat realizat în anul de gestiune al II-lea în sumă de K 5415 80 precum urmază:

1. 5% dividendă acționarilor	K	3.173 86	
2. 20% fondului de rezervă	K	448 38	
3. 2% dotatiune specială de	n	741 01	1.189 39
4. 10% „ direcțiunei	n	224 20	44 84
5. 5% „ comitetului de supraveghiere	n	112 10	224 20
6. 3% „ funcționarilor	n	67 26	
7. 10% pentru scopuri culturale	K	224 20, a cărui distribuire se propune:	
a) pentru masa studenților de la gimn. din Brașov	K	50 —	
b) „ muzeul istoric-etnografic român	n	50 —	
c) „ cărți elevilor săraci de la școlile confesio-	n	124 20	224 20
nale din cercul nostru	n		
8. Remunerație directorului, membrilor din direcțiune și comite-	n	379 95	
tului de supraveghiere și funcționarilor	n		
	K	5.415 80	

Cu acestea Vă rugăm să binevoiți, după cetirea conturilor institutului nostru și a raportului comitetului de supraveghiere:

- a) a aproba raportul și bilanțul încheiat cu finea anului 1904.
- b) a primi propunerile noastre cu privire la distribuirea profitului curat, și
- c) a da direcțiunei și comitetului de supraveghiere absolutoriul pentru gestiunea anului 1904.

Din ședința plenară a direcțiunei ținută în Cohalm la 25 Ianuarie 1905.

In numele direcțiunei:

Bercan m. p.
director executiv.

Pentru pacienții de stomach!

Tuturor cari în urma răcelii ori a prea marelui împovărări a stomacului sau prin c. n. sumarea de mâncări greu de mistuit prea reci ori prea calde sau prin un traiu neregulat și au contras bôle de stomach, precum:

Catar de stomach, Sgârșiri de stomach, Dureri de stomach, Mistuire grea sau astupare de stomach
li-se recomandă un bun mijloc de casă, ale carui rezultate esceleute de mulți ani sunt deja probate. Acesta este:

Vinul de burueni al lui Hubert Ullrich.

Acest vin este preparat din burueni renumite și recunoscute ca tămăduitoare, cu vin bun; întărește și înviorază organismul de mistuire al omului. Vinul de burueni delătură conturbațiile de mistuire și influențează puternic asupra noiei formări de sânge sănătos.

Prin întrebuințarea regulată a vinului de burueni bôlele de stomach vor fi curate înca în formare. Să nu întârzie nime dar' a-l folosi încă de cu vreme. Simptome, ca: dureri de cap, rigăeli, arsuri în stomach, inflamații, amețeli cu vomări, cari la pacienți cu suferințe învechite apar cu atât mai vehement, dispar adesea după câte-va beuturi de vin de burueni

Constipațiile cu urmările lor neplăcute, **maladii, dureri colice, bătăi de inimă, insomnie**, precum și conglomerarea sângelui în ficat, splină și suferințele hemoroidice de multe-ori se delătură iute cu vinul de burueni. Vinul de burueni delătură mistuirea grea și depărtază prin un scaun ușor materii stricate din stomach și intestine.

Fața palidă și slabă, anemia și slăbiciunile sunt de obicei urmările unei mistuiri rele a formării insuficiente de sânge și a stării bolnăvicioase a ficatului. Lipsa de apetit și reaua dispoziție precum și durerile de cap și nopțile pierdute (insomnie) consumă adeseori incul cu incul multe persoane. Vinul de burueni da slăbitei puteri de traiu un nou și prospăt impuls. Vinul de burueni mărește apetitul, ajută mistuirea și nutritura, ușurează formarea și schimbarea materiei, înlesnește formarea sângelui, calmază nervi excitați și creează nouă voe de viață. Nenumărate scrisori de recunoștință și mulțămite dovedesc acestea.

Vinul de ierburi se află de vânzare în sticle fl. 1.50 și fl. 2.— la farmaciile din Sibiu, Turnișor, Seliște, Oena, Slămnice, Șeica-nare, Nocrich, Avrig, Tâlmaci, Boița, Cîsnădie, Poplaca, Gurariului, Jina, Poiana, Mercurea, Călnic, Loman, Piant-de-sus, Petriș, Sebeșul-săseș, Vinul-de-jos, Daia, Spring, Vingard, Ohaba, Beșineu, Mihail, Teiuș, Blaj, Fănaș, Tapu, Mediaș, Blăjeș, Sănu-Mărtin, Băgaș, Băna, Agnita, Cînu-mare, Boholț, Făgăraș, Beclean, Cămpulung, Rimnic-Vâlcea, Cudjir, Orăștie, Deva, Hunedoara, Hașeg, Lunca, Puj, Ohaba, Ponor, Alba-Iulia etc. — precum și în toate celelalte localități mai mari și mai mici din Ardeal, Ungaria și Austria.

Farmaciile din Sibiu trimit 3 și mai multe sticle de vin cu prețurile originale în toate ocalitățile din Austro-Ungaria.

Păziți-vă de falsificări!

Să se cêră anumit:

Vinul de burueni al lui Hubert Ullrich.

Vinul meu nu este o medicină secretă. Părțile lui constitutive sînt: Vin de Malaga 50,0, Spirit de vin 100,0, Glycerin 100,0, Vin roșu 240,0, Sirup de fragi 150,0, Sirup de cireșe 520,0, Coacăză, Anis, Rădăcină „Helen“, iarba ferului americană, Rădăcina „Entianus“, „Kalmus“ la 10,0. Toate aceste se amestecă.
un. dcm. [11] 6-21

Requisite de scris se pot procura de la Librăria archidieceșană.

P. T.

Avem onóre a Vă atrage atențiunea, că de acuma începînd **filiala Magazinului de cafea Julius Meinl** din Viena cu prăjitorie proprie, după cel mai nou sistem se află sub firma:

JULIUS MEINL

în Sibiu

strada cîsnădiei nr. 24.

Vă rugăm să binevoiți a ne onora cu comănde D-Vôstre.
(31) 2—10

Cereți catalogul prețurilor!

